

Št. točk iz kolokvijev: _____

Št. točk na izpitu: _____

SKUPAJ: _____

**PREIZKUŠNJA ZNANJA IZ TEMELJEV EKONOMIJE
MIKROEKONOMIJA
(februar 2002)**

IME IN PRIIMEK: _____

Ustrezno obkroži: Izpit opravljam kot REDNI - IZREDNI študent.

V šolskem letu 2001/2002 SEM – NISEM opravljal-a kolokvijev.

Pri posameznem vprašanju je lahko pravih tudi več odgovorov. Na vprašanja odgovarjajte **kratko in jedrnato**. Pri ocenjevanju se bodo upoštevali samo odgovori, ki so popolnoma pravilni (delno pravilen odgovor je vreden nič točk). **Če pri nalogi ni izračuna ali utemeljite, ki se zahteva, dobite nič točk, čeprav je rezultat pravilen.** Veliko sreče!

1. Grafično prikaži učinek dohodka in substitucije za Giffenovo dobrino, ki jo nanašaj na abcisno os. (5)

REŠITEV: KNJIGA STR. 98

Temelji ekonomije 1

2. Grafično prikaži primer oblikovanja ravnotežja v podjetju, ki želi proizvesti Q enot proizvoda in izbira med dvema proizvodnima dejavnikoma (delom in kapitalom), ki ju plačuje po ceni r (kapital) oz. w (delo). (5)

REŠITEV: KNJIGA STR. 141

3. Funkcijo ponudbe in povpraševanja po picah v Ljubljani lahko opišemo z enačbama $D=20-2P$ in $S=P-1$. Vlada uvede davek na potrošnjo pic, ki ga plačajo potrošniki. Potrošnik mora na vsako zaužito pico plačati 2 tolarja davka.

Ustrezno dopolni: Potrošniki uspejo _____ tolarjev davka prevaliti na proizvajalca. Odgovor _____ utemelji _____ z _____ izračunom _____ in _____ sliko. (5)

Slika:

Izračun:

REŠITEV: 1.34 tolarjev

SLIKA: Krivulja povpraševanja se premakne na levo navzdol. Označi ceno proizvajalca, potrošnika ter višino davka.

4. Obkroži pravilne odgovore! (5)

Normativne ekonomske trditve so:

- Stopnja davka na dobiček pravnih oseb je med najnižjimi v Evropi.
- Če želimo privabiti tuje investitorje, moramo poskrbeti za ugodno investicijsko klimo.
- Če bi davek na dobiček znižali za eno odstotno točko, bi bil učinek na tuje investicije zanemarljiv.
- Ukinitev skrbniških računov pri poslovnih bankah je imelo pozitiven učinek na obseg tujih investicij.

Temelji ekonomije 1

REŠITEV: B, C

Temelji ekonomije 1

5. Mojca kot študentka pomaga pri delu v reklamni agenciji, kjer zasluži 600 SIT na uro. V reklamni agenciji se odločijo, da bodo Mojco v primeru, ko bo opravljala nadure, nagradili s 1.000 tolarji dodatnega pavšalnega zaslužka. Vsak dan, ko dela več kot 8 ur, lahko urnemu seštevku prišteje še 1.000 SIT. Predpostavljaš, da ima vsak dan na voljo 16 ur časa, ki ga razporedi med delo in prosti čas. Na abscisno os nanese prosti čas (P), na ordinatno os pa potrošnjo, ki je »numeraire«.. (5)

Slika:

REŠITEV: Premica cene se pri 8 urah dela premakne navzgor za 1000 SIT. Naklon po točki preloma ostane nespremenjen.

6.«V točki, kjer sta mejni in povprečni proizvod enaka, je funkcija celotnega proizvoda konkavne oblike (gledano z izhodišča).« Ali je trditev pravilna? Utemelji analitično ali grafično. (5)

REŠITEV: Trditev je pravilna. Glej knjigo na str. 120.

7. V japonski industrijski strukturi srečamo tri vrste podjetij: Naštej in opiši jih. (5)

REŠITEV: KNJIGA STR. 184

8. Kako je velikost pribitka monopolista odvisna od elastičnosti povpraševanja? Ilustriraj s sliko. (5)

REŠITEV: KNJIGA STR. 201

Temelji ekonomije 1

9. Na trgu delovne sile je ponudba delavcev, ki so organizirani v sindikatu in delavcev, ki niso organizirani v sindikatu, popolnoma neelastična, $L = 200$. Sindikat se odloči postaviti mezde na ravni 1500 d.e. Krivulja povpraševanja po delavcih, ki so organizirani v sindikatu, je $w = 4000 - 20L$, skupna krivulja povpraševanja (po delavcih, ki so v sindikatu in ki niso v sindikatu) pa $w = 4000 - 40/3L$.

Če predpostavimo, da se trg delovne sile izprazni, bo mezda v nesindikalnem sektorju enaka ____ denarnih enot. Raven zaposlenosti v sindikalnem sektorju bo _____. (5)

Slika:

Izračun:

REŠITEV: Če predpostavimo, da se trg delovne sile izprazni, bo mezda v nesindikalnem sektorju enaka 1000 denarnih enot. Raven zaposlenosti v sindikalnem sektorju bo 125. **SLIKA:** Knjiga str. 246.

10. V neki popolnokonkurenčni panogi prodaja proizvode nekaj enakih podjetij, ki imajo enake krivulje dolgoročnih mejnih stroškov $MC = Q^2 - 12Q + 40$. Funkcija tržnega povpraševanja po proizvodu podjetij je ocenjena z enačbo $P = 160 - Q$.

a) Ugotovi, koliko znaša dobiček podjetij v dolgoročnem ravnotežju in število podjetij v panogi. (4)

Slika:

Izračun:

REŠITEV: Dobiček je enak 0 (to seveda vemo brez računanja!!!!), število podjetij pa je 16.

b) Zaradi svetovne recesije se zmanjša povpraševanje po proizvodih teh popolnokonkurenčnih podjetij. Z ustrežno sliko analiziraj kaj se bo zgodilo na kratek in dolgi rok. (3)

REŠITEV: na kratek rok imajo podjetja izgubo (zaradi manjšega popraševanja), zato začnejo izstopati iz panoge, na dolgi rok pa se zaradi manjše ponudbe poveča cena (dolgoročno ravnotežje se vzpostavi na isti ravni kot prej; edina razlika je le v manjšem številu podjetij v panogi).

11. Obkroži pravilne odgovore. (5)

Če je v enačbi CAP modela konstanta β enaka nič, lahko sklepamo:

- a) da je velikost diverzificiranega tveganja naložbe v to delnico enaka nič;
- b) da je rizična premija naložbe v to delnico enaka nič;
- c) da je stopnja donosa v to delnico enaka netvegani stopnji donosa;
- d) da je odzivnost naložbe v to delnico glede na ostale naložbe enaka nič;
- e) da je narobe izračunana.

REŠITEV: B, C

12. Robert se odloča med torticami in medom. Kilo medu stane 10 tolarjev, ena tortica pa 2 tolarja. Koliko kilogramom medu se je Robert pripravljen odreči za dodatno tortico, če se nahaja v ravnotežju? (5)

Slika:

Izračun:

REŠITEV: 0.2 kg medu za dodatno tortico

13. »Če se proizvod monopolista obdavči, se povpraševanje po kapitalnih storitvah, ki jih uporablja v proizvodnji, zmanjša.«

Ali je trditev pravilna? Ilustriraj z opisom in sliko. (5)

REŠITEV: Zaradi obdavčitve se povečajo mejni stroški monopolista, kar zmanjša ravnotežno količino. Manjša proizvedena količina vodi v manjše povpraševanje po kapitalu, to pa na kratek rok vodi do nižje cene kapitalnih storitev, na dolgi rok pa do manjšega ravnotežnega obsega kapitala (cena kapitalnih storitev pa se vzpostavi na enaki ravni kot pred obdavčitvijo).

14. Grafično predstavi in opiši primer Sweezyjevega modela oligopola. (5)

REŠITEV: Knjiga str.225

15. Vsak večer Jaka uživa v trošenju piva (P) in hamburgerjev (H). Njegovo funkcijo koristnosti lahko opišemo z enačbo: $U(P, H) = 20H - H^2 + 18P - 3P^2$

a) Koliko hamburgerjev in piva bo trošil, če se ne ozira na ceni obeh dobrin? (2)

Izračun:

REŠITEV: $H=10, P=3$

b) Na zdravniškem pregledu mu zdravnik svetuje bolj zdrav način prehranjevanja. Koliko hamburgerjev in piva bo trošil sedaj, če mora skupno porabo piva in hamburgerjev omejiti na 5 enot ($P+H=5$)? (3)

Izračun:

REŠITEV: $H=4, P=1$

c) En hamburger stane 10 tolarjev, ena steklenica piva pa 20. Jaka vsak večer nameni 100 tolarjev za nakup hamburgerjev in piva. Izpelji potrošno-cenovno krivuljo za hamburgerje, če Jaka ne upošteva zdravnikovih navodil. (3)

Izračun:

REŠITEV: $H=520/(3P_H+40)$